

ЧУНЁ СУНАТЛА, ЁЅЁСЕМ ТЁПЛАЁ

Яланах таҗта васкакан хастар җак чаваша кашни эрнерех куратп, мёншён тесен унпа пёр урамрах пурәнатпәр. Унсәр пуҗне алла сул ытла пёлетп аңа, аҗта та пултарулла ентешёме. Вәл Тутар Республикин Шеремет районёнчи Володарски ятла чаваш яләнче, эпё вара Первомайски районёнчи җёнё Йёлмелёре суралнә. Тем те пулса иртрё эфир тәнчене килнёнреппе. Акә ёнтё вәл суралнә ен халё Анат Кама районё, эпё сурални вара җарәмсан районё пулса тәчёс. Шел, Володарски ятла пёчёк ял паянхи кунччен сыхланса юлаймарё, пёчёккён-пёчёккён саланса пётрё.

Анчах пёчёк ялән маттур ачисем аптраса ўксе сұхалса кайман, хайсен умне җирёп тёллевсем лартнә та вёсене пурнәҗлас тесе җине тәрса тәрәшнә. Манән кун-суләрмә шанчәклә юлташ пулса тәнә Геннадий Григорьевич Можаров, җамрәк әрәва аслә профессии пёлёвё парас енёпе хёрёх сул ытла ёҗлекёнскер, шәпах җавән пек хастар чавашсенчен пёри.

Хусанта паллашнәччё эфир унпа. Вәтам школ пётерсен мана җак хуларә чавашла тухса тәракан «Хёрлө ялав» хаҗат редакцине ёҗлеме чёнсе илнөччё. Җав вәхәтра хаҗатән литературәпа искусство пайне ертсе пыракан Василий Юдин сыравҗә тәрәшнине чаваш хорне йёркелерёс. Ырә тёллеве пурнәҗлама Хусан консерваторине Чаваш Республикинчен килнө пултаруллә юрә әстисене, дирижерсене тата җамрәк композиторсене пёрле пухса аслә пёлү паракан уйрәм ушкән йёркелени те пуләршрө. Җав ушкәнра халё мён пур чаваш халәхё пёлөкен Михаил Алексеев, Геннадий Максимов, Валерий Важоров, Михаил Михайлов, Геннадий Маркиянов, Зоя Ананьева, Владимир Харитонов вёренетчёс. Шәпах җак хора та җүренё эфир Геннадий Можаровпа. Унсәр пуҗне тата җүлерех асәннә В.Юдин тәрәшнинех Тутар Писательсен союзё сүмөнче чаваш литераторёсен секцийё те уҗалчё. Җакән хыҗҗан вара таван чёлхепе сыракан җамрәксем кашни эрнерех Бауман урамёнчи Писательсен сурчён Г.Тукай ячёллө клубне пустарәнса хайсен җёнё хайлавёсемпе паллаштаратчёс, вёсене тёлпён сүтсе яватчёс, чи әнәҗләрахисене вара «Хёрлө ялав» хаҗата е ун чухнех кәларма паләртса хунә «Хусан» альманаха пичете сөнөтчёс.

Геннадий Можаров, пулас юрист, җав тишкерүсем вәхәтөнче хайне чән-чән критик пек кәтартатчё, вәл юлташла асәрхаттарнисем тёрёс те витёмлөччё, пётёмлетёвёсем уҗамлә та ырә сөнүллөччё. Чаваш секцине вара ун чух тёрлө аслә шкулта вёренекен е ёҗлекен Анатолий Емельянов та, Валем Ахун та, Антал Назул та, Иван Антонов та, Владимир Алексеев та, Алексей Трофимов та, Владимир Харитонов та, Юрий Айдаш та җүренё.

Геннадий Можаров хай илемлө хайлавсем җыринне ас тусах юлман эпё. Тепёр хут калатп: унән тишкерү әсталәхё, илемлө произведенисенчи килёшүлөхпе сыпәсуләх туйәмне уйәрма пёлни тёлөнтөретчё. Чән-чән аналитик әсталәхё пурччё унра. Унән җак пахаләхёсене шута илсех пулө ёнтё Хусан университетчөн юридици факультетне әнәҗлә пётерсенех җамрәк специалиста Шупашкарта әшшән кётсе илөсҗө, кунта вәл прокуратура органёсенче, җав шутра Шупашкар хула прокурорён пуләшаканё пулса та, темиҗе сул әнәҗлә ёҗлет.

Анчах җакәнпа кәна ләпланса ларасшән пулман иккен мал ёмөтлө җамрәк. Унән чёрине пёлёве ўстерсе профессии шайне татах тарәнлатас туртәм канәс паман. Җак ёмөтпе вәл каллех унччен вёреннө аслә шкулән аспирантурине вёренме кёрет те тепёр виҗё султан истори әсләләхёсен кандидачё ятне илме май паракан диссертацие әнәҗлә хүтёлөт. Җакән хыҗҗан Шупашкарах таврәнәт, нумаях пулмасть уҗалнә И.Н.Ульянов ячёллө Чаваш патшаләх университетчөн студентёсене вёрентес тата әсләләх тёлчөвёсем ирттерес ёсе күлөнөт. Җавәнтанпа Геннадий Григорьевичпа манән сүлсем каллех пёрлешрөс темелле: эфир

● 1961 сул. Хусанти җамрәк писательсен секцийён ларәвё. Сулахайран сылтәмалла: А.Емельянов, Г.Можаров, В.Алексеев, В.Юдин, А.Трофимов, К.Петров, П.Афанасьев, А.Назул, И.Антонов тата В.Харитонов.

пёр-пёринпе тәтәшах тёл пулса кам мёнлерех ўсёмсем тунине курса пёлсех тәтәмәр, әнәҗлә кашни утәмшән пёрле савәнтәмәр.

Чаваш патшаләх университетчөнче хёрёх сул ытла ёҗлесе манән өнтеш такам та әмсанмалли ырә ёс нумай турё. Студентсене вёрентисёр пуҗне вәл тёрлө кәларәмра нумайнумай әсләләх статии пичетлөрө, вёрентүпе методика кёнекисем кәларчө. Унән тарән шухәшлә, нумайнумай тёлсөхпө җирөплөтнө әсләләх ёсёсем аслә школ студентёсене вёрентессипе кәна мар, таван республика историйён тёрлө ыйтәвне тарән тишкернипе те паләрса тәрәсҗө. Җак ыйтусене аслә шкулти, регионти тата халәхсен хушшинчи әсләләх конференцийёсенче тунә докладсенче те җивөч хускатнә. 1987 султа вәл «Шупашкар хулин тата Чаваш АССРён паллә ыранёсем» кёнеке кәларнәччө. Унпа школ учителёсемпе таван тавраләха тёлчөкен җынсем халё те туллин уҗа кураҗсө.

Җакәнпа пёрлех Г.Можаров Чаваш Республикин җёнё саманара хастар ёҗленө, анчах тёрлө сәлтава пула манәҗа тухнә паттәр та хастар җыннисен ырә ячёсене тавәрәс тёлөшпө нумай тәрәшәт. Сәмахран, иртнө ёмөрөн пёрремөш

чөрөкөнче Чаваш автономии облаҗне йёркелес, каярах әна республика туса хурас, таван җёр-шывән экономикине вәйләтас тесе пётём вәйран тәрәшнә Д.Эльмень ятне тәшмансем элеклесе манәҗа кәларасшән пулнин сивлесе Г.Можаров та хайён шухәшине татәклә каланә. Халё әсчах таван республикән паттәр ывәлне хисөплесе паләк лартмалли пирки ыйту хускатрө.

Лара-тәра пёлмен әсчах общөство ёсёсенче те яланах хастар пулнә. Әна пёрре кәна мар таван кафедрәсенчи, факультетсенчи әсләләх канәшөн членне, университетри тата Шупашкарән Мускав районён «Пёлү» общөство председателне, район депутатне суйланә. Вёрентүпе әсләләхри тата общөство ёсёсенчи хастарләхшән әна нумай-нумай Тав сәмахёпе, Хисөп хучёпе паләртнә. 2007 султа Г.Можаров доцента Рәсҗей Федерацийён Вёрентүпе әсләләх министрөстин Хисөп хучёпе чысланә.

Пултаруллә, сәпайлә, ырә кәмәллә Г.Г.Можаров 75 сула җитрө. Апла пулин те унчченхи пөкех вәр-вар та мал ёмөтлө вәл.

■ Порфирий АФАНАСЬЕВ,
Чаваш халәх поэчө.
Д.АКУРИН сән ўкерчөкө